

Różnice indywidualne i wspieranie przemocy grupowej: Rola rozhamowania, zuchwałości i bezduszości

Konieczność zintegrowania wyników badań z obszaru psychologii społecznej i różnic indywidualnych w celu zrozumienia motywacji do wspierania działań zbiorowych została podkreślona przez Duncana (2012). Zidentyfikowała ona liczne cechy osobowości związane z chęcią działania na rzecz swojej grupy. Działanie zbiorowe można zdefiniować jako działanie mające na celu poprawę warunków danej grupie. Działanie zbiorowe z użyciem przemocy, to działanie, które „obejmuje użycie siły fizycznej w celu fizycznego zranienia innych osób lub zniszczenia mienia” (Saab i in., 2016). Badania empiryczne w zakresie przemocowych działań grupowych są nadal rzadkie. Identyfikacja z grupą, spostrzegana niesprawiedliwość i przekonanie na temat skuteczności działań są ważnymi czynnikami wyjaśniającymi motywację do angażowania się w działania zbiorowe (np. Van Zomeren i in., 2012). **Jednak rola różnic indywidualnych w kształtowaniu chęci angażowania się w takie działania była rzadko analizowana.**

W oparciu o model zaprezentowany przez Duncan, **ogólnym celem naukowym projektu jest zintegrowanie** wyników badań z obszaru działań przemocowych, przeprowadzonych z perspektywy psychologii osobowości i różnic indywidualnych oraz psychologii społecznej. Do chwili obecnej **czynniki dyspozycyjne związane z zachowaniami antyspołecznymi i agresywnymi nie są często uwzględniane w badaniach nad działaniami zbiorowymi z użyciem przemocy.** Pomimo tego, że cechy i charakterystyki związane z tendencjami antyspołecznymi były powiązane ze wieloma zmiennymi, ważnymi dla zrozumienia zachowań społecznych, takimi jak: **orientacja na dominację społeczną, uprzedzenia, lęk międzygrupowy, dehumanizacja, wspieranie danych postulatów politycznych oraz postawy seksistowskie.** Prezentowany projekt ma na celu integrację różnych perspektyw psychologicznych, aby pełniej zrozumieć motywację do akceptowania, wspierania i dołączania do radykalnych przemocowych działań grupowych.

Chcielibyśmy również wyjść poza modele zaproponowane przez Duncana i **rozszerzyć je na dwa nowe sposoby: analizując dodatkowe cechy osobowości i badając rolę, jaką odgrywa postrzeganie norm grupowych i interes własny w wyjaśnieniu relacji pomiędzy osobowością a działaniami zbiorowymi.** W prezentowanym projekcie koncentrujemy się na trzech cechach osobowościowych **związanych z zachowaniami agresywnymi i przemocą (tj. rozhamowanie, zuchwałość i bezduszość).** W oparciu o wyniki badań nad zachowaniami aspołecznymi włączenie takich cech, jak **rozhamowanie, zuchwałość i bezduszość,** może pomóc pogłębić obecne rozumienie radykalnych działań grupowych. Konstrukty te są częścią niedawno opracowanej triarchicznej konceptualizacji psychopatii (Patrick i in., 2009). **Rozhamowanie** rozumiane jest jako słaba kontrola impulsów i eksternalizacja. Badania wykazały, że **rozhamowanie jest powiązane z impulsywnością i wrogimi tendencjami. Zuchwałość rozumiana jest jako nieustraszona dominacja lub śmiałość.** Poprzednie badania wykazały, że śmiałość wiąże się z narcyzmem i poszukiwaniem doznań. **Bezduszość rozumiana jest jako bycie nieczułym lub bezlitosnym. Jest związana z makiawelizmem i niską empatią.**

Zbadamy jaką rolę powyższe cechy odgrywają w przewidywaniu chęci wspierania i dołączania do działań przemocowych. Koncentrujemy się na trzech moderatorach związku między rozhamowaniem, zuchwałością i bezduszością oraz działaniami przemocowymi: (1) świadomości grupowej (tj. identyfikacja z grupą, grupowe emocje, przekonanie na temat skuteczności); (2) postrzeganiu norm grupy (tj. traktowanie przemocy jako uzasadnionego środka do osiągnięcia celów grupy); oraz (3) przekonaniu, że angażowanie się w przemoc w grupie może przynieść korzyści osobiste.

Nasz projekt połączy podejście eksperymentalne (dwa badania, w których zakładamy udział 192 osób w schemacie eksperymentalnym 3 x 2), podejście korelacyjne (badanie międzykulturowe w którym będzie uczestniczyć ponad 1000 osób, oraz dwa sondaże reprezentatywne z udziałem 1000 osób w każdym sondażu), oraz badania terenowe (cztery badania podczas demonstracji i masowych spotkań; planujemy przebadać 200 osób w każdym z nich). Jeśli chodzi o pomiar kluczowych zmiennych, zostaną zastosowane następujące skale: Triarchiczna miara psychopatii z trzema podskalami: rozhamowanie, zuchwałość i bezduszość, skala identyfikacji z grupą, skale skuteczności grupowej, postrzeganej niesprawiedliwości, chęci zaangażowania się w przemocowe działania zbiorowe, chęci walki o własną grupę i skala akceptacji przemocy, w celu dokonania zmian społecznych.